

Mil euros en l'horitzó del salari mínim

L'adopció d'un salari mínim local per l'Àrea Metropolitana de Barcelona o per Catalunya sembla una utopia però té més suports dels que molts s'imaginien. Potser perquè, a nivell internacional, en països com Estats Units, Japó o Canadà, s'està adoptant sense escarafalls ni traumes. Als EUA ja funciona a Santa Fe, Albuquerque o San José i aquest 2016 s'estrena a Washington DC i Berkeley, però hi ha 25 ciutats més que han aprovat implementar-ho en els pròxims anys: Seattle, Chicago i Nova York el començaran a aplicar el 2019.

Aparentment no és una prioritat per a cap grup polític ni sembla que hagi d'interessar als empresaris, però és una promesa del programa de Junts pel Sí; ERC i PSC estan demanant estudis per aplicar-ho a l'Àrea Metropolitana i, fins i tot, la patronal de la petita i mitjana empresa, PIMEC, està organitzant unes Jornades per debatre aquest SMI local el proper mes d'abril.

La "societat civil" no s'ha quedat al marge i els partidaris d'un SMI "digne" s'han organitzat al voltant de la plataforma Anem a 1.000, clarament partidària d'augmentar més d'un 20% l'SMI, actualment de 655€.

En aquest context s'hi va presentar, la setmana passada, al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, un informe sobre l'SMI local del Laboratori de Transferència en Economia Aplicada (AQR-Lab) de la Universitat de Barcelona: l'"Estudi sobre l'impacte de l'adopció d'un salari mínim. Nivell local. Evidència internacional", que analitza i compara estudis rigorosos sobre les conseqüències que ha tingut l'SMI local

La promesa d'un salari mínim interprofessional (SMI) de mil euros era al programa de Junts pel Sí, la consellera de Treball s'ha compromès a treballar-hi; a l'Àrea Metropolitana de Barcelona diversos partits estudien aplicar-ho a nivell local i PIMEC ho discutirà en unes jornades a l'abril. Ara un estudi de l'AQR-LAB de la Universitat de Barcelona conclou que, en altres països, l'adopció d'un SMI diferent de l'estatal no ha provocat cap caiguda de l'ocupació. I la plataforma Anem a mil vol una xifra rodona.

Reportatge d'Àlex Milian

en economies equiparables a la catalana (països de l'OCDE).

La conclusió principal dels dos economistes de l'equip investigador –el catedràtic d'economia aplicada Jordi Suriñach i el professor Raül Ramos– és que "si es dona un augment moderat del salari mínim, l'evidència no mostra que hi hagi impactes destacables sobre el mercat de treball". Ni s'enfonsa el món ni creix l'atur.

Però no tot són flors i violes: "Hi ha evidència que un salari més alt es traduiria en un increment de l'abandonament

escolar prematur". Una proporció més gran de joves volen arribar abans a un mercat amb uns sous més alts.

Sobre l'impacte en els preus, la investigació de Ramos i Suriñach destaca un estudi del 1995 "on estimen que un increment del 10% del salari mínim es tradueix en un increment dels preus del sector de la restauració en un 4% amb un impacte sobre els preus globals del 0,4%". Els economistes afegeixen que "aquest resultat és similar al que han trobat altres estudis recents (...) i, per tant, es confirma que una possible explicació sobre el motiu pel qual el salari mínim no té uns efectes significatius sobre l'ocupació és perquè les empreses aconseguen traspasar part d'aquest increment de costos als consumidors en forma de preus superiors".

L'economia, globalment, no se'n veu gaire afectada. Però serveix l'SMI per reduir la pobresa? La resposta és que "el salari mínim pot contribuir a reduir les taxes de pobresa però no resta clar que aquest impacte es produeixi a través dels canals esperats". Pot semblar paradoxal però la implantació del salari mínim més alt no perjudica els treballadors més preparats. L'estudi ho expressa d'aquesta manera: "No són els individus amb menors ingressos dins de la llar els que milloren la seva situació sinó que són els individus amb millors posicions els que es beneficien dels increments salarials derivats de la introducció del salari mínim, cosa que repercuteix favorablement sobre la situació de la llar".

Alfred Bosch, d'ERC, es va manifestar a favor d'apujar el salari mínim i fer-lo arribar als 1.000 euros "per decència i sentit comú, perquè el salari mínim de 655€ és indigno". I la consellera de

Un estudi nord-americà diu que un augment del 10% del salari mínim fa pujar els preus de la restauració un 4% i els de l'economia global, un 0,4%.

Treball, Afers socials i Famílies, Dolors Bassa, es va comprometre també a treballar per un salari mínim “més digne”. Bassa defensa que, “amb les dades macroeconòmiques, estem guanyant la batalla de les xifres com l'atur”, però, va lamentar, “no estem guanyant de cap de les maneres la batalla del treball digne. Continuem amb precarietat, amb temporalitat i salaris baixos. I els 655 euros del salari mínim actual de cap de les maneres és símbol de coherència amb el cost de la vida ni a Barcelona, ni a l'Àrea Metropolitana, ni al nostre país”.

Mínimes consideracions

Tenint en compte que la seva recerca era limitada, els investigadors plantegen diversos punts que s'haurien d'estudiar i debatre “abans d'adoptar una mesura orientada a modificar el salari mínim a l'Àrea Metropolitana de Barcelona per sobre del nivell estatal”. Concretament, Suriñach i Ramos recorden que la Carta Social Europea estableix l'SMI “al voltant de 1.000 euros” i destaquen la necessitat d'estudiar si aquesta quantitat és l'adequada. També plantegen si l'augment

de l'SMI seria “gradual” fins a arribar a la xifra desitjada i si seria universal o hi hauria diferents SMI per a joves i adults, com es fa en alguns països.

No són aquestes les úniques incògnites. A l'acte de presentació va assistir també un economista “en representació de PIMEC”, el doctor en economia Modest Guinjoan, que va plantejar diverses qüestions sobre l'SMI local: concretament si s'havia previst res que afectés els autònoms (“un col·lectiu molt important i cada cop més gran”); si s'ha detectat algun tipus de relació entre augment del salari mínim i la immigració (efecte crida); si havien estudiat com es fixa el nivell de salari mínim i si, en cap cas, els Estats han estipulat algun mecanisme compensatori per anivellar els costos laborals de les empreses.

Raül Ramos va explicar que, en els casos estudiats, els augments sempre haurien estat moderats –es demanava el mateix Ramos–: de 600 a 1.000 euros estariem parlant d'un augment moderat? No és equiparable al que nosaltres hem avaluat, però també hem de dir que l'augment

d'aquest SMI s'acostuma a fer de manera gradual. Això té un avantatge, que és que les empreses saben que d'aquí a quatre, cinc o sis anys hi haurà un salari mínim més alt, tenen temps i es poden reduir els efectes negatius de passar a sous més alts d'un dia per l'altre”.

Per poder fixar més bé l'augment, Ramos aconsella “fer un estudi sobre la distribució salarial en el context que tenim” i reconeix que “la informació estadística que tenim ara és molt limitada: segons l'INE, la informació salarial de 2014 la tindrem a l'octubre. Hi ha un decalatge gran per saber quin percentatge actual està cobrant el salari mínim i quants treballadors estan en la franja entre el salari mínim actual i el salari objectiu”. Va reconèixer que el tema dels autònoms no era en l'àmbit de l'estudi i que “el tema d'immigració no ha aparegut com a tal en la literatura estudiada, sobretot perquè als EUA no els preocupa”. La raó és que el nord-americà “és un mercat molt obert, amb mobilitat elevada i ells ho veuen com un element afavoridor dels mercats de treball”. ●